

Bilag 2

Udmøntning af biblioteksbevilling

Indhold

1. Økonomisk fordeling
2. Bemanding, materialer og aktiviteter
3. Eksempler på målrettet udmøntning
 1. Børn og unge
 2. Lokale samlingspunkter
 3. Voksne og tryghed

Økonomisk fordeling

Bemanding, materialer og aktiviteter

Økonomisk fordeling

Budgetnotatets skalerede forslag lød på 27,9 mio. kr. årligt. Der blev bevilliget 20 mio. kr. årligt i 2026-2029, og det skal besluttes, hvordan midlerne skal fordeles mellem bemanning, materialer og aktiviteter. Fordelingen vil ligge fast i perioden.

Skal KUBI-planens ambition om at tiltrække flere københavnere realiseres, anbefaler forvaltningen, at en tilstrækkelig mængde af materialer og arrangementer vægtes i fordelingen.

Forvaltningen præsenterer to scenarier, men udvalget kan vælge en tredje fordeling. Forskellen på scenarierne er vægtningen mellem bemanning og materialer. Niveauet for aktivitetsmidler er her ikke nedskaleret ift. den mindre bevilling, fordi beløbet ellers vil blive lavt og få en beskeden effekt.

• Scenarie A:

Bemanning og materialer vægtes med 52,5 % og 41,5 % i tråd med budgetnotatet (se tabel) og biblioteksbrugernes tilkendegivelse om, at materialeudvalget er det vigtigste parameter for brugen af bibliotekerne.* Forvaltningen anbefaler derfor dette scenarie.

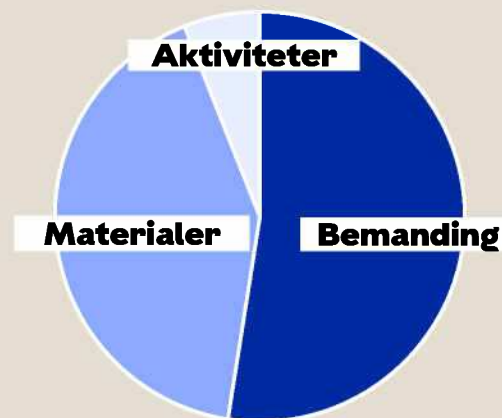
• Scenarie B:

Bemanning og materialer vægtes med 75 % og 19 %, hvormed bemanning i høj grad prioriteres.

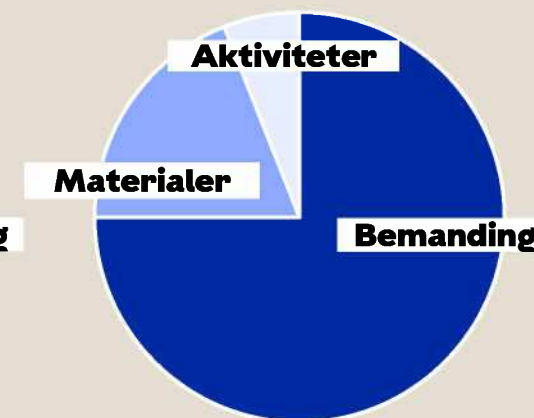
*Brugerundersøgelser på biblioteksområdet:

- Segmenteringsundersøgelsen, 2023
- Barometer for brugertilfredshed, 2022

Scenarie A

Scenarie B

Kategori	Budgetforslaget	Scenarie A	Scenarie B
Bemanning	14,7 mio. 53 %	10,5 mio. 52,5 %	15 mio. 75 %
Materialer	12 mio. 43 %	8,3 mio. 41,5 %	3,8 mio. 19 %
Aktiviteter	1,2 mio. 4 %	1,2 mio. 6 %	1,2 mio. 6 %
I alt	27,9 mio.	20 mio.	20 mio.

Bemanding, materialer og aktiviteter

Beskrivelse

Bemanding, materialer og aktiviteter

Kort beskrivelse af forvaltningens forslag til udmøntning af midlerne indenfor de tre kategorier.

Bemanding

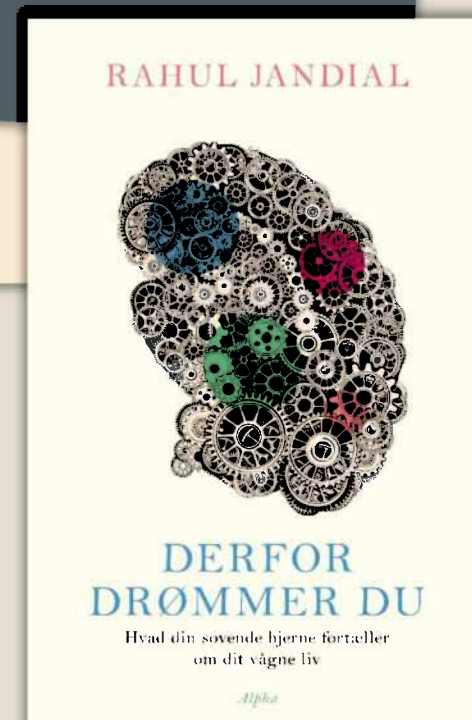
I forvaltningens forslag til udmøntning lægges der op til, at midlerne til bemanding går til at øge den bemandede åbningstid på udvalgte biblioteker. Midlerne kan dog også anvendes til at øge den målrettede betjening i biblioteksrummet på andre tidspunkter end den bemandede åbningstid fx i formiddagstimerne, hvor daginstitutioner og skoler ofte besøger biblioteket. I forslaget lægges der også op til, at midlerne kan anvendes til målrettet indsats andre steder end på biblioteket fx på skoler eller i daginstitutioner.

Materialer

Det er forvaltningens indstilling, at den øgede bevilling til materialer anvendes til at understøtte KUBI-planens fokus på litteratur og læsning. Midlerne vil blive anvendt til indkøb af fysiske og digitale bøger. I forbindelse med udmøntningen skal udvalget derfor tage stilling til en forøgelse af kvoterne til e-bøger og lydbøger på eReolen.

Aktiviteter

Forvaltningen indstiller, at midler til aktiviteter anvendes til fælles indsatser på tværs af bibliotekerne. Et eksempel på en indsats er 'Forfatterspirer', som er en skriveklub, der allerede findes på syv biblioteker. Interessen er stor for deltagelse i forløbet. Her vil en øget bevilling understøtte, at flere biblioteker kan deltage og at tilbuddet er tilgængeligt for flere københavnere.

3 Eksempler på målrettet udmøntning

De følgende eksempler er udarbejdet for at give et billede af, hvordan en målrettet udmøntning kan se ud. Der er udelukkende tale om eksempler, så den konkrete udmøntning af bevillingen vil i praksis se anderledes ud og afhænge udvalgets tilbagemelding og det videre arbejde med udmøntningen i forvaltningen.

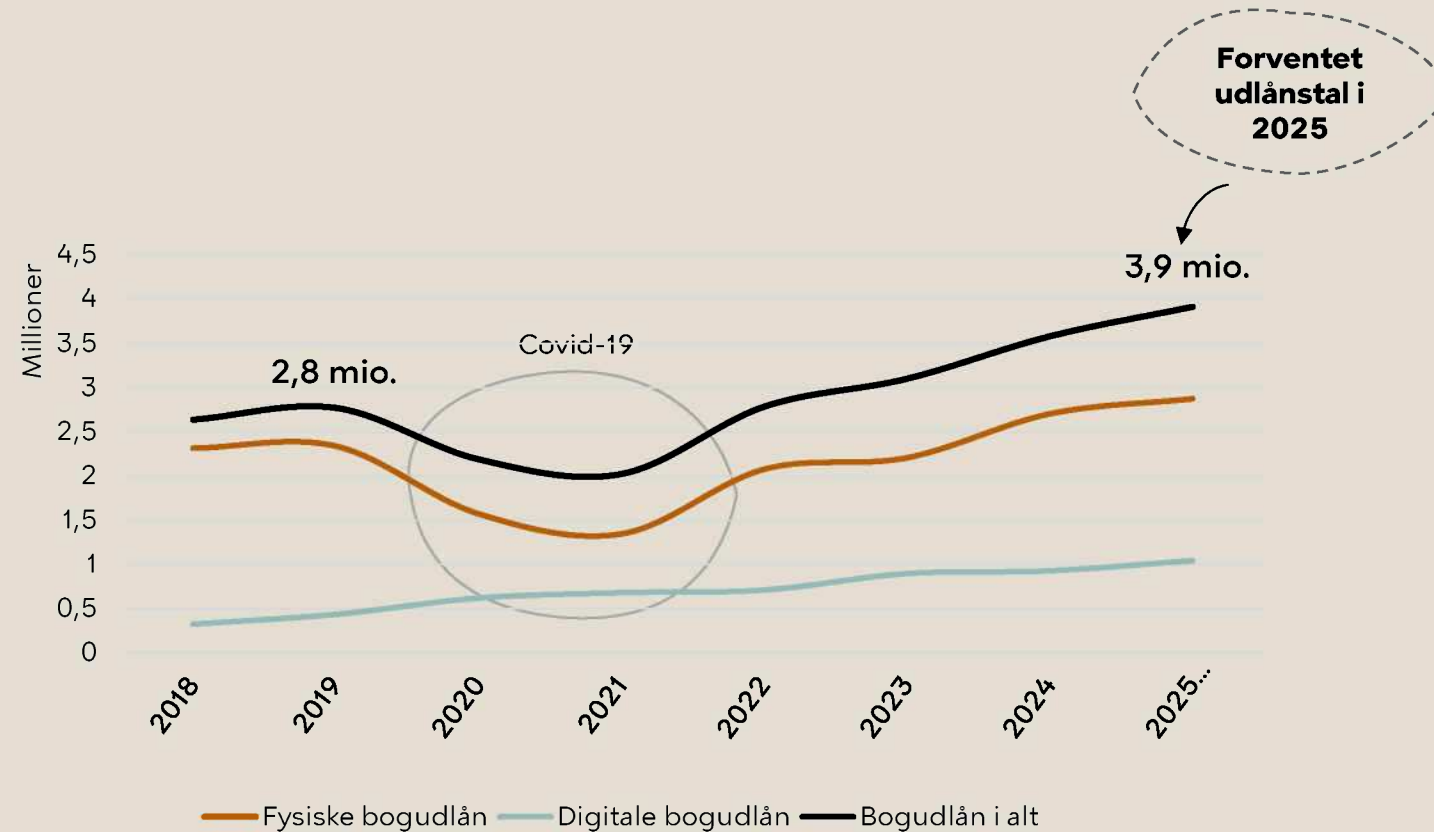
Materialer

Udlånet af fysiske bøger er i 2025 steget med 6 % ift. 2024 (perioden januar-oktober). Stigningen er 12 % for digitale bøger.

Tilførslen af midler til materialer vil især blive benyttet til indkøb af fysiske bøger. Det kan afhjælpe, at faldende gebyrindtægter udhuler budgettet til materialeindkøbet.

Gebyrindtægter fra for sent afleverede bøger bidrager til indkøbet. Aktuelt er gebyrindtægter dog årligt 3 mio. kr. mindre, end forudsat (indtægtskravet for gebyrer).

Efterspørgslen stiger fortsat

Udvikling i det fysiske og digitale bogudlån 2018-2025

Materialer

Bevillingens anvendelse

Indkøbet af fysiske bøger baserer sig på tendenser på bogmarkedet, data om benyttelse af og mangler i Københavns Bibliotekers bogsamling.

En bevilling på 8,3 mio. kr. (scenarie A) vil bl.a. gå til at:

- Imødekomme den stigende efterspørgsel til alle aldre, men med størst vægt på børnebøger, som slides hurtigere.
- Indkøbe til bestemte genrer i samlingen (fx klassikere, science fiction, manga) og indkøb af mere faglitteratur.
- Nedbringe lange reservationskøer og flere bøger i biblioteksrummene.
- Derudover kan efterspørgslen efter digitale bøger også imødekommes ved at sætte borgernes månedlige kvoter for lån af digitale bøger op fx fra 5 e-bøger og 5 netlydbøger til 7 af hver.

En bevilling på 3,8 mio. kr. (scenarie B) vil prioriteres til:

- Udskiftning af slidte børnebøger
- Indkøb til bestemte genrer i samlingen og faglitteratur

Eksempel: Slitage

Bøgerne i børnebogserien "Sallys far" er i gennemsnit blevet lånt ud 45 gange. Udtjente eksemplarer kan i højere grad udskiftes.

Eksempel: Lang reservationskø

641 lånere står aktuelt i kø til fagbogen "Afdelingen for magisk tænkning" af Morten Münster. Ventetiden kan nedbringes.

Eksempel: Flere bøger i biblioteksrummene

Udstillinger, som i dag kun findes Hovedbiblioteket, kan etableres på flere biblioteker Fx udstillingen 'Eviggrønne klassikere'

Bemanding og aktiviteter

Forvaltningen indstiller, at udmøntningen målrettes, således at midler til bemanding og aktiviteter bruges til at løfte specifikke målgrupper eller strategiske ambitioner, som vedtaget i KUBI-planen. Alternativet er, at midler til bemanding og aktiviteter fordeles ligeligt på 20 biblioteker.

Forvaltningen vurderer, at en målrettet tilgang vil have større effekt for borgerne og vil årligt følge op på effekten af bevillingen i bibliotekernes nøgletalsrapport.

På de følgende sider illustreres tre eksempler på målrettet udmøntning til bemanding og aktiviteter:

- Børn og unge
- Lokale samlingspunkter
- Voksne og tryghed

Bemandede åbningstimer

En bevilling på 10,5 mio. kr. til bemanning (scenarie A) vil svare til, at der tilføres ca. 3 bemandede timer mandag-lørdag (ved 1 bibliotekar i normal arbejdstid), hvis midlerne spredes jævnt til alle 20 biblioteker.

En bevilling på 15 mio. kr. til bemanning (scenarie B) vil svare til, at der tilføres ca. 5 bemandede timer mandag-lørdag.

Hvis søndage og aftentimer også er i spil i en fordeling, vil det resultere i færre betjente åbningstimer pr. bibliotek, da der gælder særlige forhold relateret til arbejde udenfor normal arbejdstid.

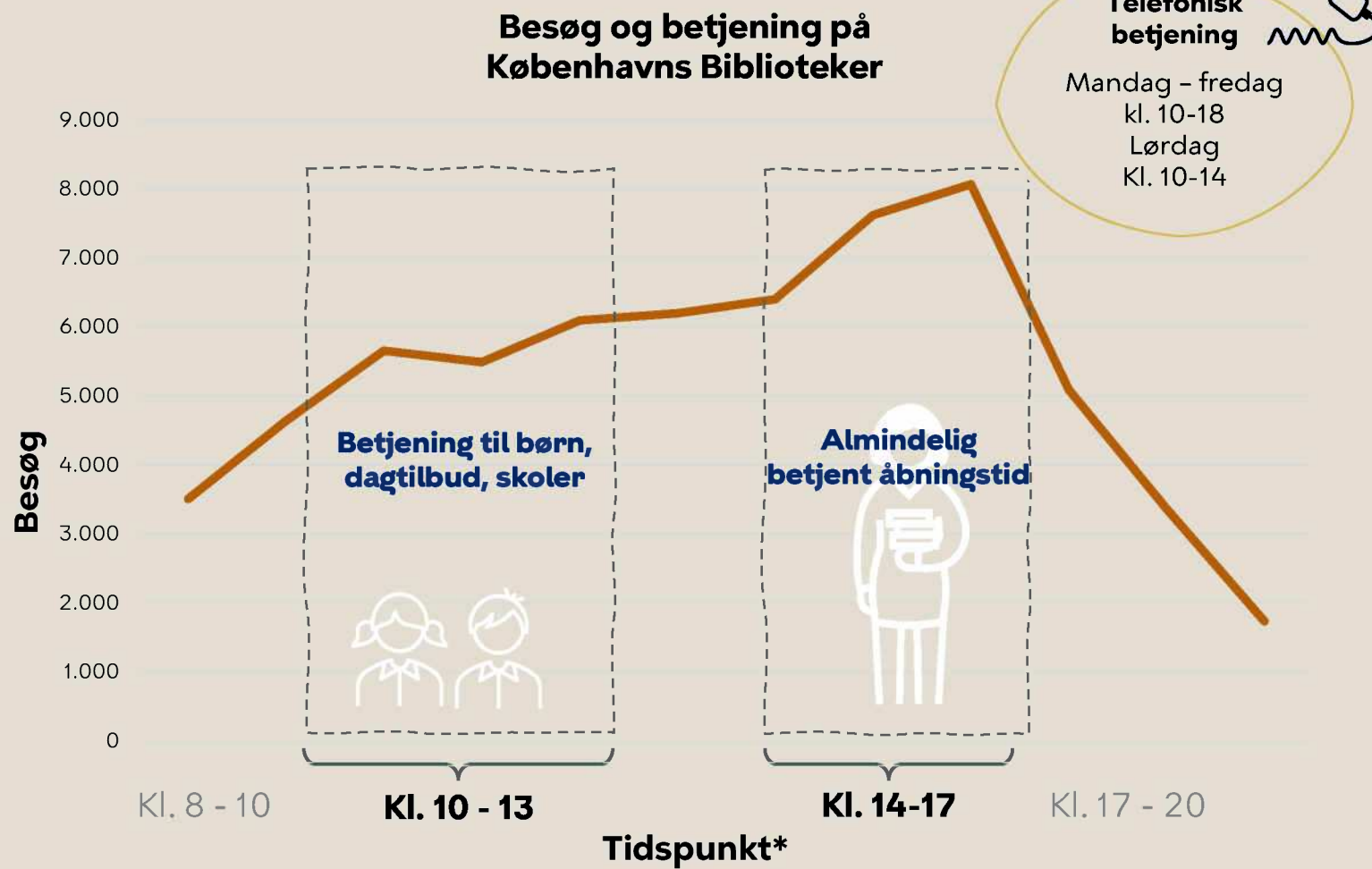
Det mulige øgede timeantal afhænger af den overenskomst, som medarbejderne er indplaceret på (HK eller AC), om timerne er placeret udenfor normal arbejdstid, og om biblioteket kræver mere personale på vagt samtidigt pga. uro eller publikumsrum på flere etager. Honorering for aften-, lørdags- og søndagsvagter følger overenskomsternes bestemmelser, og der kan hertil være lokalaftaler og øvrige tillæg, der knytter sig til timer præsteret udenfor alm. arbejdstid, herunder søndagsvagter og aftentimerne i hverdage.

Tabellen viser, hvad en bemanded åbningstime koster estimeret ud fra gennemsnitlige effektive årsværkpriser for AC'ere. Tallene giver en økonomisk pejling, som skal konkretiseres yderligere i forbindelse med udmøntning.

Udvidelse af bemanded åbningstid	1 bibliotek med 1 medarbejder på vagt (AC)	1 bibliotek med 2 medarbejdere på vagt (AC)
Formiddage (man-fre) kl. 8-12	0,4 mio.	0,8 mio.
Aftentimer (man-fre) kl. 17-20	0,4 mio.	0,8 mio.
Søndage kl. 9-15	0,25 mio.	0,5 mio.

Besøg og betjening

- I dag har bibliotekerne betjening på de tidspunkter, hvor der er flest besøgende, kl. 14-17
- Hovedparten af alle besøg foregår kl. 10-18
- Ydertimerne (8-10 og 17-20) er de tidspunkter med færrest besøgende

*Grafen viser alle besøg på Københavns Biblioteker hverdage i uge 40, 2025

Eksempel på målrettet udmøntning til børn og unge

En central ambition i KUBI-planen er, at flere børn og unge inspireres til at læse. Erfaring fra de seneste års positive udlånsstigninger i København på børneområdet viser, at præsentation og indkøb af gode børnebøger og målrettet betjening er nøglen til at lykkes med at få flere glade, unge læsere. En målrettet udmøntning af bevillingen til børn og unge, kan fx se således ud:

- Eksempelvis fire lokalbiblioteker får bemanded åbningstid om søndagen, hvor børnefamilier i høj grad benytter bibliotekerne. På nuværende tidspunkt har kun Hovedbibliotekets børneetage åbent med bemanning om søndagen.
- Indsatsen 'Læseliga', som er et velafprøvet formidlingskoncept til 4. klasser, udbredes til flere skoler og biblioteker i byen.
- Skriveklubber, eksempelvis 'forfatterspirer' målrettet unge udbydes på flere biblioteker i byen.
- Børnelitteratur-aktiviteter, eksempelvis udvidelse af Børnelitteraturfestivalen 'Vi Elsker Bøger'.

	Udgifter per år
Fire lokalbiblioteker med bemanning søndag kl. 9-15	1 mio. kr. (1 bibliotekar, 50 søndage)
Indsatsen Læseliga	0,3 mio. kr.
Skriveklubber på flere biblioteker	0,3 mio. kr.
Tværgående børnelitteratur aktiviteter	0,4 mio. kr.
I alt	2,0 mio. kr.

I tabellen fremgår udgifter til udvidet bemanning i de beskrevne tidsrum samt aktiviteter. Der tages forbehold for eventuelle tillæg ifm. arbejde udenfor almindelig arbejdstid. Tallene giver en økonomisk pejling, som skal konkretiseres yderligere i forbindelse med udmøntning.

Eksempel på målrettet udmøntning til lokale samlingspunkter

En ambition i KUBI-planen er at styrke lokale samlingspunkter. Flere lokaludvalg og borgere pegede i KUBI-planens høringsproces på behovet for at styrke det lokale værtskab gennem mere betjent åbningstid på lokalbibliotekerne og gennem aktiviteter, der understøtter lokale fællesskaber. Et eksempel på en målrettet udmøntning kunne derfor være at styrke udvalgte bydelsbiblioteker i hverdagene med både bemanning og aktiviteter.

Den ugentlige bemandede åbningstid kan - eksempelvis på 8 biblioteker - udvides udover den aktuelle betjente åbningstid kl. 14-17. Bemanningen målrettes flere målgrupper og kan fx se sådan ud:

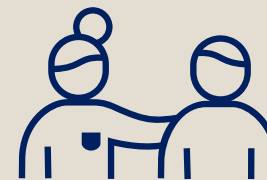
- Hverdage kl. 9-12: bemanning målrettet seniorer, børn, skoler og daginstitutioner, med aktiviteter som fx Minibiblioteket eller LæseLiga
- Hverdage kl. 17-20: bemanning målrettet voksne og øget tryghed i aften timerne, herunder aktiviteter og faciliteret deltagelse.

I dette eksempel kunne søndagsbetjening kl. 9-15 også indgå til den brede målgruppe (herunder helt små børn, familier, seniorer, studerende, m.fl.), med mulighed for afholdelse af aktiviteter.

	Udgifter per år
8 biblioteker med udvidet bemanded åbningstid hverdage kl. 9-12	3,15 mio. kr. (ved 1 AC-bibliotekar, 50 uger)
8 biblioteker med udvidet bemanded åbningstid hverdage kl. 17-20	6,3 mio. kr. (ved 2 AC-bibliotekarere, 50 uger)
Aktiviteter der understøtter lokale fællesskaber	0,15 mio. kr.
Arrangementer med eksterne aktører	0,1 mio. kr.
I alt	9,7 mio. kr.

I tabellen fremgår udgifter til udvidet bemanning i de beskrevne tidsrum samt aktiviteter. Der tages forbehold for eventuelle tillæg ifm. arbejde udenfor almindelig arbejdstid. Tallene giver en økonomisk pejling, som skal konkretiseres yderligere i forbindelse med udmøntning.

Eksempel på målrettet udmøntning til voksne og tryghed

Alle københavnere skal føle sig velkomne og trygge, når de besøger Københavns Biblioteker. Aktuelt har seks af byens biblioteker udfordringer med uhensigtsmæssig adfærd i aftentimerne, særligt i vinterhalvåret. Den oplevede uro kan over en periode flytte sig mellem biblioteker/bydele.

Et eksempel på, hvordan københavnere kan opleve et trygt bibliotekstilbud flere steder i byen om aftenen, kan være at øge tilstedeværelsen af personale og antallet af aktiviteter for voksne i biblioteksrummet i aftentimerne.

- Eksempelvis udvides betjeningen med personale i aftentimerne kl. 17-20 mandag-fredag på 6 biblioteker

	Udgifter per år
1 bibliotek med personale i aftentimerne (50 uger)	1,2 mio. kr.
6 biblioteker med personale i aftentimerne (50 uger)	4,7 mio. kr.
Aftenaktiviteter	0,1 mio. kr.
I alt	4,8 mio. kr.

I tabellen fremgår udgifter til udvidet bemanning i de beskrevne tidsrum samt aktiviteter. Der tages forbehold for eventuelle tillæg ifm. arbejde udenfor almindelig arbejdstid. Tallene giver en økonomisk pejling, som skal konkretiseres yderligere i forbindelse med udmøntning.

Kombineret eksempel

*Eksemplet her viser,
hvordan en konkret udmøntning af 10,5 mio. kr. til bemanning (scenarie A)
kan se ud ved en kombination af flere målrettede indsatser*

Børn og unge

- 4 lokalbiblioteker får **bemandet åbningstid om søndagen**

(Fx Vigerslev, Husum, Solvang, Blågården)

Lokale samlingspunkter

Bemandet åbningstid udvides på 4 biblioteker. Bemandingen målrettes flere målgrupper, f.eks.:

- **Hverdage kl. 9-12:** bemanning målrettet seniorer, børn, skoler og daginstitutioner
- **Hverdage kl. 17-20:** bemanning målrettet voksne og øget tryghed i aften timerne, herunder aktiviteter og faciliteret deltagelse.

(Fx i bydelene: Østerbro, Amager Øst, Brønshøj-Husum, Vanløse)

Voksne og tryghed

Oplevelsen af tryghed kan øges gennem tilstedeværelse af personale og aktiviteter for voksne i biblioteksrummet i aften timerne.

- Eksempelvis **udvidet betjening i aften timerne** kl. 17-20 mandag-fredag på 6 biblioteker

(Fx i bydelene: Nørrebro, Vesterbro, Indre By, Amager Øst, Bispebjerg)

